

СТАНОВИЩЕ

от: проф. д-р Боян Любомиров Дуранкев, ВУЗФ – София, Катедра „Маркетинг и мениджмънт“; УНСС – София, Катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“

член на Научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в областта на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Стратегическо управление и бизнес моделиране“ във ВУЗФ, конкурс обявен в ДВ бр. бр.103 от 27.12.2017 г. г., съгласно решение на АС на ВУЗФ

Със Заповед на Ректора на ВУЗФ № 50 от 03.05.2018 г. за утвърждаване на Научно жури за избор на „Доцент“ съм определен за член на Научното жури, а с решение на първото заседание на журито съм задължен да изготвя становище по конкурса.

1. Общо представяне на получените материали

Представената **документация** е в изискуем обем и отговаря на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав на ВУЗФ. Тя, документацията, е отлично подготвена и представена, което съществено облекчава подготовката на становището.

В обявения конкурс е подал документи **един кандидат**, а именно **д-р Красимир Тодоров Тодоров**.

Още тук трябва да споделя, че наблюдавам отскоро по пряк (като негов колега) и косвен начин (предимно чрез някои от неговите публикации и академични изяви на научни конференции) **личностната, интелектуалната и в частност – научната и преподавателската еволюция** на кандидата за „доцент“.

2. Представяне на кандидата за участие в конкурса

Красимир Тодоров Тодоров е **роден** на 02.06.1974 г., т.е. в момента е 44 годишен – в началото на зрялата възраст.

След завършване на средното си образование, той следва в УНСС, където се дипломира като **магистър** по „Счетоводство и анализ“. 2014 – 2016 г. продължава

обучението си като магистър по „Бизнес администрация“ (МВА), професионална специализация по „Стратегическо управление“ в Изпълнителна Академия на Виенския университет по бизнес и икономика, Австрия. Провежда през м. юли 2016 г. международна специализация по „Сливания и придобивания“ в Карлсън Скул ъф Мениджмънт, Университет на Минеаполис, Минесота, САЩ.

Докторската си дисертация защитава през 2005 г. по научна специалност „Управленско счетоводство“.

От м. октомври 2001–юли 2005 г. е **хоноруван преподавател** в УНСС; а от м. октомври 2016 г. и до сега е **хоноруван преподавател** във ВУЗФ по дисциплините „Основи на управлението“ пред бакалаври и „Корпоративна и стратегическа динамика“, „Стратегическо управление“, „Стратегии“ и „Бизнес моделиране“ пред магистри.

Високо **ценен** като преподавател е от академичната общност.

Освен това, той с над 15 годишен **професионален опит** в областта на финансите и управлението. Заемал е различни лидерски отговорности в управлението на инвестиционни проекти в страни от Централна и Източна Европа, основно в автомобилния бизнес – дистрибуция, дилърска мрежа и продажби на дребно. Комбинира практика и теория.

3. Професионална характеристика на кандидата

Д-р Красимир Тодоров има 360 часа **трудова заетост** във ВУЗФ, удостоверена с документ за аудиторна заетост.

Кандидатът за „доцент“ е **известен специалист** по стратегическо управление не само в ВУЗФ, където преподава, но и в други висши училища и на различни академични форуми.

Професионалното развитие на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“ бележи различни (във възходящ ред) стъпала. През периода от постъпването си на работа като хоноруван преподавател в УНСС и във ВУЗФ, и досега, той е участвал в различни специализирани учебни прояви и конференции (отчитам и публикациите, и участията в конференции преди и след защитата на докторската му дисертация). Това е една доста убедителна професионална (научна и практическа) кариера.

Като **преподавател** д-р Красимир Тодоров се е специализирал предимно в областта на стратегическото управление. В този порядък бих желал да добавя, че

кандидатът владее на високо ниво английски и немски език, което (освен разностранната му любознателност) е позволило да изследва свободно значим брой специализирана научна литература по въпросите на преподаваните дисциплини, част от която е индикирана и критично анализирана в неговите публикации. Освен това, той води и дисциплини на английски език.

Освен това, д-р Красимир Тодоров е известен като **автор на редица стойностни публикации**. Специално за участието си в конкурса той е представил както следва: 1 монография, 1 учебник, 1 студия и 1 статия в научни списания. Общият обем на публикациите на кандидата за „доцент” са към 750 стандартни страници. Те не са включени в списъка на трудовете за получаването на образователната и научната степен „доктор”.

Освен всичко, посочено по-горе, у нас д-р Красимир Тодоров е известно име в академичните среди както с точните си попадения на научни теми, така и с компетентното им анализиране и ясно излагане на научен език. Притежава неоспорими аналитични способности, умее да работи ефективно в екип. Известен е като изключително **компетентен специалист, който се отличава с научно достойнство и професионална скромност**.

4. Количествена оценка по нормативните критерии и показатели

Според приетия „Закон за развитие на академичния състав в Република България” кандидатите за заемане на академичната длъжност „Доцент” се оценяват по съвкупност от критерии и показатели. Те са посочени императивно както в **ЗРАСРБ**, така също и в свързаните с тях изисквания, приети в **Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ**.

Отговор на базовите законови и допълнителните изисквания Закона и на Правилника:

Според: Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2010 г.) Кандидатите за заемане на академичната длъжност „доцент” трябва да отговарят на следните условия:

1. **да са придобили образователна и научна степен „доктор“ - да;**

2. **не по-малко от две години:**

а) да са заемали академична длъжност „асистент“, „главен асистент“;

б) да са били преподаватели, включително хонорувани, или членове на научноизследователски екип в същото или в друго висше училище или научна организация, - да;

или

в) да са упражнявали художественотворческа дейност, или

г) да са били специалисти от практиката и да имат доказани постижения в своята област - да;

3. да са **представили публикуван монографичен труд** или равностойни публикации в специализирани научни издания или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за придобиването на научната степен „доктор на науките“ - да.

Може да се заключи, че по линия на *нормативни критерии и показатели за оценка на учебната и изследователската работа* кандидатът **покрива минималните изисквания**. Тези факти са отразени при проучването на трудовете на кандидата.

5. Качествена оценка по критериите и показателите за научно-изследователската дейност

Според приетия Закон и Правилник, кандидатите за заемане на академичната длъжност „Доцент“ се оценяват по съвкупност от критерии и показатели за научно-изследователската дейност. Приемам като стойностни представените публикации. Ще акцентирам само върху монографията на тема „Оперативна и производствена стратегия за бизнеса“. Темата на монографията може категорично да се характеризира като актуална оригинална – това е **сериозно академично изследване** по тази проблематика. Целта на автора на монографията е много амбициозна, а именно да се изследват в теоретичен и практически аспект предпоставките и ограниченията по отношение оперативната и производствената стратегия за бизнеса. Смя да отбележа, че чрез това изследване кандидатът за „доцент“ се представя като зрял и смел академичен изследовател.

Приемам всички представени публикации като имащи **пряко или косвено отношение към конкурса за „доцент“** поради следните основания: те доказват много висока степен на познаване на методологията и методиката на научните изследвания в областта, за която кандидатства – стратегическо управление; те са основани на лични изследвания (библиотечни, научни или практически), които могат да бъдат използвани пряко в преподавателската дейност на кандидата; публикациите свидетелстват и са илюстрация на еволюцията в академичното израстване на д-р Красимир Тодоров, довело до публикации в специализирани издания, което само по себе си е гаранция за

достатъчно високо научно равнище; в монографията, студията и статията са развити класически и са изказани нови моменти за теорията и практиката на управлението. Научните публикации на кандидата съдържат оригинални авторски постижения, които определиха място за д-р Красимир Тодоров в академичните среди; те са личен продукт на автора, при това всички представени значими трудове са рецензирани.

Както става ясно от гореизложеното, д-р Красимир Тодоров **покрива изискуемите количествени и качествени показатели.**

6. Приноси в научните изследвания

Научните интереси, съответно **научните приноси**, изразени в неговите лични и колективни публикации, могат да се подразделят в следните важни области:

6.1. *Доразвиване и доуточняване на теорията за стратегическото управление, оперативното управление и особено на бизнес модела.*

6.2. *Обобщени са теоретични модели за изследване и развитие на стратегическото и оперативното управление.*

6.3. *Предложени са, аргументирани са с подходящи научни доказателства и е изследвана приложимостта на различните модели на управлението – „отгоре – надолу“, „отдолу – нагоре“ и матрични отношения.*

Публикациите на кандидата могат да **обслужват учебния процес по редица учебни дисциплини.**

Обобщено **научните постижения** на д-р Красимир Тодоров могат да бъдат отнесени към групата на „обогатяване на съществуващите знания“ и на „приложение на нови научни постижения в практиката“, а така също и получаване на нови данни и факти за изучавани икономически обекти.

Казаното до тук ми дава основание да направя заключение че представените работи от кандидата за академичната длъжност „доцент“ по съдържание и по количество са **достатъчни за заемане на тази длъжност**. Наред с това трябва да се има предвид, че избраният научен профил отговаря на потребността за извършване на научни изследвания и преподаване в указаната научна специалност. Представените научни трудове и преподавателската дейност на кандидата покриват профила на обявения конкурс.

7. Характеризиране академичната известност на кандидата

Д-р Красимир Тодоров Тодоров е **популярно име и респектираш колега** както със задълбочените си познания, идеи и интерпретации, така също и с публичните си изяви на различни академични прояви. Независимо от това обстоятелство, а и може би поради краткия срок за запознанство на нашата академична общност с монографията и учебника му, на тях не е обърнато внимание и **не са цитирани**. Допускам че това обстоятелство ще се промени.

8. Критични бележки и препоръки

Всеки кандидат за „доцент” може да бъде предизвикан към по-нататъшна еволюция на своите възгледи и научни идеи. Позволявам си следните **препоръки**. Те са от добри колегиални чувства, от идеята че чрез тях кандидата може (а и трябва) да мисли както за своето бъдеще, така и за бъдещето на науката, която ще продължи да развива в академичните си търсения:

7.1. По тази причина, творчеството на кандидата за „доцент“ е желателно да бъде още по-достъпно, по-публично и по-актуално. От тази гледна точка, препоръчително е да популяризира творчеството си още по-представително и по-убедително чрез изяви като **нови научни публикации и участие в нови конферентни спорове** – във ВУЗФ, но и повече извън него.

7.2. Нека не се тълкува че количество на бъдещите публикации е най-важното. Още по-важното е **качеството на публикациите**, което налага всички „златни зърна“ – по теория на стратегическо управление и бизнес моделирането – да бъдат опознати и коментирани. И понеже един от търсените приноси е „Идентифициране ролята и отговорността на различните управленски нива за изработването и внедряването на стратегията, разкривайки техните предимства и недостатъци“, то не мога да не направя една специална препоръка. В повечето случаи икономическото управление и особено планирането (като сърцевина на управлението) в публикациите на кандидата (и в голяма част от книгите, които е щудирал) са третираны като функции на простото стоково производство; обратно казано, на фирмата (корпорацията). В света този тип производство не се наблюдава, понеже **доминира капиталистическият тип производство**; това обстоятелство променя огромна част от изводите, които отиват към общите абстракции. „Техническата разлика“ между икономика на капитализъм и икономика на евентуалните бъдещи социално-икономически системи (те са в зародиш и в момента) не е само в липсата на експлоатация (при капитализма работната сила е

стока от обикновен порядък), а в замяната на хоризонталните пазарни връзки, в които „свкупното движение на това безредие е неговият ред“, с предварителни планомерни връзки за бъдещето. Освен това, тезата че господстващата класа излиза винаги и като представител на нацията, е дълбока и богата със съдържание. При едно „революционно“, но повърхностно третиране, най-лесно от всичко е на това „представителство“ да се придаде смисъл на евтино лицемерие. Тук става дума обаче за действително представителство и действително на нацията като цяло – но именно на така **структурираната нация**, както я виждаме при господството на дадената класа, при която **стратегическото управление на националните икономики** става проява именно на интересите на едрия бизнес (и на боричканията между големите бизнеси). Що се отнася до тези, които остават като израз на интересите на дадена нация в цялост по отношение на интересите на друга нация, те зависят на свой ред в голямата си част (но също не изцяло) от **социално-икономическата характеристика** вече на самите нации, спектърът на която се оказва също много широк. Затова и **стратегическото управление и на национално, и на наднационално (съюзно или групово) ниво се различава качествено от обикновеното стратегическо управление на организацията**, така, както се различават физиката на твърдото тяло от атомната физика. Ако се кастрират националните и наднационалните интереси в стратегическото управление, стратегическото организационно управление също се превръща в кастрат. Именно по тези причини препоръчвам на кандидата ни да проучи много внимателно **титаните на икономическата мисъл, които са работили по темата за стратегическото планиране**: Василий Леонтиев и особено Евгени Матеев. Нещо повече, няма по-добър модел за моделиране на икономическите процеси от **баланса на междуотрасловите връзки**, който впоследствие може да служи за интерпретация на всички останали икономически феномени. Развивам толкова подробно тази си препоръка, понеже вярвам че д-р Красимир Тодоров не иска да прелети като врабец през системата на науката, изчезвайки безследно като десетки хиляди „временни учени“. Предизвиквам го!

7.3. Намирам за много продуктивно бъдещото **написване на учебници по водените дисциплини**, особено ако са дискуссионно представени.

Тези бележки не са от такъв характер, че да се оспорват приносите на кандидата за академичната длъжност „доцент“.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Красимир Тодоров в качеството му на кандидат за академичната длъжност „доцент” отговаря на приетите препоръчителни научни и наукометрични формални изисквания. **Научната продукция** на кандидата съдържа резултати, представляващи научни и научно-приложни приноси; насочена е към усъвършенстване на науката и в частност на стратегическото управление като теория и практика; съдържа обобщения на резултати, получени чрез изследователска дейност.

Нямам роднински връзки с кандидата. Не притежаваме съвместни публикации. Познавам го косвено като съвестен, коректен и задълбочен изследовател, ценен и уважаван в академичната общност.

Въз основа на запознаването с предоставените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научни и приложни приноси, **намирам достатъчни основания да предложа д-р Красимир Тодоров Тодоров да бъде избран на академичната длъжност „доцент“ в областта на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, научна специалност „Стратегическо управление и бизнес моделиране“ във ВУЗФ.** Убеден съм, че заемането на академичната длъжност „доцент” ще бъде заслужено и ще даде добри възможности за бъдещо му научно творчество и изяви като преподавател.

Личното ми становище е „ДА” и ще остане непроменено докрай!

Член на научното жури:

(проф. д-р Боян Любомиров Дуранкев)

понеделник, 21 май 2018 г..